

Obsah

PODĚKOVÁNÍ	1	2.4.5. Pánevní dno a pánevní vazivo	24
PŘEDMLUVA	5	2.4.6. Pobřišnice – výstelka břišní dutiny (peritoneum)	25
Sestry a porodní asistentky ve službách zdraví	7	3. ŘÍZENÍ ČINNOSTI ŽENSKÉHO REPRODUKČNÍHO SYSTÉMU (J. Kobilková, J. Živný)	26
■ Cíle a výsledky studia	8	3.1. Fyziologie roditel a klinické rysy jejich funkce	26
Gynekologie		3.2. Neuroendokrinní regulace funkce reprodukčního systému v období zralosti	26
1. HISTORICKÉ OBJEVY VE FUNKCI RODIDEL – HISTORICKÉ OTÁZKY ŽENSKÉHO ZDRAVÍ (J. Kobilková)	13	3.2.1. Mozková kůra (cortex)	27
2. VÝVOJ, ANATOMIE ŽENSKÉHO TĚLA A TOPOGRAFIE ŽENSKÝCH REPRODUKČNÍCH ORGÁNŮ (J. Kobilková, J. E. Jirásek)	15	3.2.2. Hypotalamus	27
2.1. Vývoj zevních roditel	15	■ Hypotalamus a řízení cyklu	28
2.2. Vývoj vnitřních roditel	15	■ Struktura hormonů a působků v hypotalamu	28
2.3. Vývoj mléčné žlázy a determinace pohlaví	17	3.2.3. Hypofýza	29
■ Determinace pohlaví	17	■ Fyziologické účinky gonadotropinů	29
■ Vývoj pohlaví	17	■ Metody stanovení gonadotropinů	31
2.4. Anatomie ženského reprodukčního systému	18	■ Hodnocení laboratorních metod v hormonální diagnostice	31
2.4.1. Zevní roditel (organa genitalia externa) – vulva	18	■ Řízení sekrece prolaktinu	31
■ Hrma (mons pubis – veneris)	19	3.2.4. Genitální cyklus a jeho fáze. Menstruační cyklus	31
■ Velké a malé stydké pysky (labia majora et minora pudendi)	19	■ Cycklické změny v ovariu	31
■ Poštěváček (clitoris)	19	■ Morfologie ovaria zralé ženy	32
■ Panenská blána (hymen)	19	■ Vznik žlutého tělíska (corpus luteum)	33
■ Pochva (kolpos, vagina)	20	■ Ovariální steroidogeneze	35
2.4.2. Vnitřní roditel	20	■ Farmakologie ovariálních steroidů	35
■ Děloha (metra, uterus, hystera)	20	■ Hodnoty steroidů v genitálním cyklu	35
■ Vaječník (ovarium, oophoron)	22	■ Vylučování steroidních hormonů	36
■ Vejcovod (salpinx, tuba uterina, tuba Fallopii)	22	■ Antihormony (antiestrogeny, antiandrogeny)	36
2.4.3. Zbytky embryonálních orgánů	22	3.2.5. Cycklické změny v děloze – endometriální cyklus	37
■ Epoophoron a paroophoron	23	■ Fáze proliferace	37
2.4.4. Ostatní orgány malé pánve	23	■ Fáze sekrece	37
■ Pánevní část močovodu	23	■ Menstruační krvácení	37
■ Močový měchýř (vesica urinaria)	23	Klinické příznaky menstruační	37
■ Močová trubice (urethra)	23	3.2.6. Cycklické změny v pochvě – vaginální cyklus	38
■ Konečník (intestinum rectum)	23	3.2.7. Cycklické změny v mléčné žláze	39
■ Kosti pánve	24	3.2.8. Modulare genitálního cyklu	39
		■ Prostaglandiny ve fyziologii ženy	39
		■ Endorfiny v řízení cyklů u ženy	40
		3.2.9. Cycklické změny na ostatních orgánech	40

■ Děložní hrdlo – cervix (portio vaginalis) ...	40	5.1.5. Vady v diferenciaci embryonálního	základu	67
■ Vejcovody (tuba Fallopii, salpinx)	40	■ Kongenitální vady zevních rodidel	67	
■ Bazální teploty	41	■ Kongenitální vady dělohy (anomálie	Müllerova vývodu)	68
■ Změny v krvi	41	■ Vývojové vady mléčné žlázy	68	
■ Štítná žláza (glandula thyroidea)	41	5.2. Poruchy steroidogeneze	68	
3.3. Reprodukční endokrinologie a fyziologie		5.2.1. Syndrom polycystických ovarií	(syndrom Steinův-Leventhalův)	68
3.3.1. Období novorozenecké a dětské	42	5.2.2. Kongenitální adrenální hyperplazie (CAH)	(dříve adrenogenitální syndrom)	69
3.3.2. Puberta a adolescence	42	5.3. Nepravdělné polohy rodidel –	děložní deviace	70
■ Klinický obraz diferenciace v pubertě –		■ Přehled děložních deviací (obr. 5.3.)	70	
pohlavní dimorfismus	46	5.3.1. Vertikální deviace	70	
3.3.3. Generační období	47	■ Elevace dělohy	70	
3.3.4. Zdraví a starší žena (období klimakteria,		■ Sestup a výhřez dělohy (descensus	et prolapsus uteri)	72
perimenopauzy, senia)	47	Klinický obraz	73	
3.3.5. Regulace estrogenů v postmenopauze	49	Prevence a terapie	73	
■ Senium	49	5.3.2. Horizontální posun dělohy (positio)	73	
3.3.6. Postmenopauzální syndrom –		■ Anteopozice dělohy (anteopositio uteri)	73	
péče o starší ženu	49	■ Retroopozice dělohy (retropositio uteri)	74	
■ Klinické projevy	49	■ Lateropozice dělohy (lateropositio uteri)	74	
■ Osteoporóza – její prevence a terapie	50	5.3.3. Poruchy děložního sklonění (versio)	74	
4. VYŠETŘOVACÍ METODY		■ Hyperanteverze (hyperanteversio uteri)	74	
V GYNEKOLOGII (J. Kobilková)	54	■ Retroverze (retroversio uteri)	74	
4.1. Obecné vyšetřovací metody	54	■ Lateroverze (lateroversio uteri)	74	
4.2. Gynekologické vyšetření	55	5.3.4. Nepravidelnosti ve flexi dělohy	74	
4.3. Preventivní vyšetření prsů		■ Hyperanteflexe dělohy	(hyperanteflexio uteri)	74
a děložního hrdla (cervixu)	56	■ Retroflexe dělohy (retroflexio uteri)	75	
4.4. Vyšetřovací metody		■ Lateroflexe dělohy (lateroflexio uteri)	75	
v gynekologické endokrinologii	58	5.3.5. Stočení dělohy (torsio uteri)	75	
4.5. Speciální metody v gynekologii		5.3.6. Vyvrácení dělohy (inversio uteri)	76	
a porodnictví – přístrojová technika	60	5.4. Záněty reprodukčního systému u ženy	(J. Mašata)	76
Laparoskopie	60	■ Vznik zánětů	76	
Kuldoskopie	60	■ Třídní záněty	78	
Hysteroskopie	60	Histopatologické dělení zánětu	78	
Cystoskopie	60	Topické třídění zánětů	78	
Rektoskopie	60	■ Zánět zevních rodidel (vulvitis,	vulvovaginitis)	78
Vaginoskopie	60	Diagnostika	79	
4.6. Zobrazovací metody	61	Význam poševního pH a aminového testu ..	79	
■ Rtg metody	61	Mikroskopické vyšetřovací metody	79	
Hysterosalpingografie	61	Problémy kultivačního vyšetření	u vulvovaginitidy	80
Pneumopelviografie	61	Nekultivační metody – specifické testy	pro průkaz infekce	80
Angiografie (arteriografie – flebografie) ...	61	Biopsie u patologie zevních rodidel	80	
Lymfografie	61	■ Příčiny a klinický obraz vulvitidy	80	
Rentgenové vyšetření uropeoetického		5.4.1. Onemocnění lokalizovaná jen na vulvu	81	
systému	61	5.4.1.1. Bakteriální onemocnění vulvy	81	
Výpočetní tomografie	61	■ Impetigo	81	
Magnetická rezonance	62	■ Folliculitis	81	
■ Ultrasonografické vyšetření	62	■ Erysipel	81	
		■ Hidradenitits	82	
5. VLIV ZDRAVOTNÍHO STAVU		5.4.1.2. Specifická onemocnění vulvy	82	
A ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ		■ Zánět Bartholiniho žlázy	82	
NA PLODNOST – REPRODUKCI		5.4.1.3. Ektoparazitární onemocnění vulvy	82	
(PATOLOGIE V GYNEKOLOGII,		■ Pediculosis pubis	82	
DIAGNOSTIKA A TERAPIE)		■ Svrab	83	
(J. Kobilková, J. E. Jirásek, J. Mašata)	63	■ Enterobióza	83	
5.1. Vývojové anomálie rodidel	63	5.4.1.4. Mykotická onemocnění (houby, plísňe)	83	
5.1.1. Chromosomálně podmíněné vady	63	■ Tinea	83	
■ Vady gonosomů	63			
■ Vady autosomů	65			
5.1.2. Poruchy vývoje ovaria	65			
■ Ageneze a dysgeneze	65			
5.1.3. Hypoplazie dělohy, adnex a mammy	66			
5.1.4. Poruchy pohlavní diferenciace	66			
Hermafroditismus verus	66			
Pseudohermafroditismus	66			
Terapie	67			

5.4.1.5. Aktinomykóza a blastomykóza	83	Stadia infekce	103
5.4.1.6. Méně častá postižení vulvy	84	Terapie	104
5.4.2. Onemocnění postižující zároveň vulvu a pochvu	84	■ Chlamydiové záněty	104
5.4.2.1. Protozoární onemocnění	84	■ Lymphogranuloma venereum	105
■ Trichomonóza	84	■ AIDS	106
■ Klinický obraz	85		
■ Diagnostika	85		
■ Terapie	85		
■ Bakteriální vaginóza	85		
■ Epidemiologie	86		
■ Diagnóza	86		
■ Terapie	86		
■ Následky infekce bakteriální vaginózou	87		
■ Mykotická vulvovaginitis, vaginální kandidóza (vulvovaginitis mycotica, colpitis mycotica)	87		
■ Predispoziční faktory pro vulvovaginální plísňové onemocnění	87		
■ Patogeneze recidiv	88		
■ Střední zdroj	88		
■ Sexuální přenos	88		
■ Klinický obraz	88		
■ Diagnóza	89		
■ Terapie	89		
■ Poševní laktobacilóza	90		
■ Cytolytická vaginóza	90		
■ Bakteriální hnisavý zánět pochvy	90		
■ Atrofická vaginitida (colpitis atrofica)	91		
■ Syndrom toxického šoku	91		
5.4.2.2. Virová onemocnění	91		
■ Herpes genitalis – Herpes simplex virus	91		
■ Klinický projev	92		
■ Diagnostika genitálního herpesu	93		
■ Terapie genitálního herpesu	93		
■ Onemocnění lidským papilomavirem (HPV)	93		
■ Diagnóza	94		
■ Terapie	94		
■ Prevence	95		
■ Moluscum contagiosum	95		
5.4.3. Zánět děložního hrdla (cervicitis, endocervicitis)	95		
5.4.4. Zánět dělohy (endometritis, myometritis, perimetritis)	96		
5.4.5. Pánevní zánětlivá nemoc	96		
■ Akutní zánět vejcovodu – salpingitis acuta	97		
■ Klinický obraz	97		
■ Vyšetřovací metody při PID	98		
■ Diferenciální diagnostika	98		
■ Komplikace	98		
■ Terapie PID v akutním stadiu	98		
■ Recidivující a chronická PID	99		
■ Terapie recidivující a chronické PID	99		
■ Pánevní absces	100		
■ Terapie	100		
5.4.6. Tuboovariální abscesy	100		
■ Terapie	101		
■ Prognóza	101		
5.4.7. Actinomyces israeli – příčina hnisavých procesů	102		
5.4.8. Specifické záněty rodidel	102		
5.4.8.1. Tuberkulóza ženských pohlavních orgánů	102		
5.4.8.2. Sexuálně přenosné choroby	103		
■ Kapavčitý zánět (gonorrhoea)	103		
■ Příjice (syphilis)	103		
6. ŽENY VYŽADUJÍCÍ ZVLÁŠTNÍ PÉČI PRO PREKANCERÓZY, NEPRÁVÉ A PRÁVÉ NÁDORY ŽENSKÝCH POHLAVNÍCH ORGÁNŮ (J. Kobilková)	108		
6.1. Třídění nádorů ženských pohlavních orgánů	108		
■ Obecné třídění	108		
■ Histologické třídění	108		
■ Číselné kódování	109		
6.2. Prekancerózy, pseudotumory a nádory vulvy	109		
6.2.1. Prekancerózy zevních rodidel	109		
■ Diagnostika VIN	110		
■ Terapie dystrofie vulvy	110		
6.2.2. Nepravé nádory vulvy	110		
6.2.3. Právě nádory zevních rodidel	110		
■ Benígní nádory	110		
■ Maligní nádory	110		
6.2.4. Prekancerózy, nepravé a pravé nádory pochvy	111		
■ Prekancerózy vagíny	111		
■ Pseudotumory (nepravé nádory) pochvy	111		
■ Právě nádory pochvy	111		
6.3. Prekancerózy, nepravé a pravé nádory cervixu	112		
6.3.1. Prekancerózy děložního hrdla (cervixu)	112		
■ Klinický obraz	112		
■ Diagnóza	113		
■ Terapie	113		
6.3.2. Nepravé nádory cervixu	114		
6.3.3. Právě nádory cervixu	114		
■ Benígní (nezhoubné) nádory	114		
■ Maligní (zhoubné) nádory	114		
■ Klinický obraz invazivního carcinoma cervicis uteri	115		
6.4. Prekancerózy, nepravé a pravé nádory dělohy	117		
6.4.1. Prekancerózy endometria	117		
■ Příčina	117		
■ Klinický obraz	118		
■ Diagnóza	118		
■ Terapie	118		
6.4.2. Nepravé nádory děložního těla	118		
6.4.3. Právě nádory dělohy	118		
■ Benígní nádory	118		
■ Leiomyomy	118		
■ Maligní nádory	120		
■ Carcinoma endometrii	120		
■ Sarkom dělohy	120		
■ Choriokarcinom	120		
6.5. Prekancerózy, pseudotumory a pravé nádory vaječníků a vejcovodů	120		
6.5.1. Prekancerózy ovaria	120		
6.5.2. Nepravé nádory vaječníků	121		
6.5.3. Právě nádory vaječníků	121		
■ I. Germinální nádory – nádory zárodečných buněk	122		
■ II. Nádory ze specializovaného stroma ovaria	123		

<ul style="list-style-type: none"> ■ III. Nádory z povrchového epitelu ovaria (common) ..... 123 Nádory serózní skupiny ..... 124 Nádory mucinózní skupiny ..... 124 ■ Neklasifikovatelné nádory ..... 124 ■ Metastatické nádory ..... 124 Klinický obraz ovariálních nádorů ..... 125 Klasifikace zhoubných nádorů vaječniku ..... 125 Terapie ovariálních nádorů 125 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Hypermenorea (hypermenorrhoea) 140
<ul style="list-style-type: none"> 6.6. Prekancerózy, nepravé a pravé nádory mléčné žlázy ..... 126 6.6.1. Prekancerózy mléčné žlázy ..... 126 6.6.2. Nepravé nádory prsů ..... 126 6.6.3. Pravé nádory mléčné žlázy ..... 127 ■ Nezhojbné nádory prsů ..... 128 Fibrocystická choroba ..... 128 Fibroadenom ..... 128 Intraduktální papilom ..... 128 ■ Zhoubné nádory prsů ..... 128 Karcinom prsu (carcinoma mammae) ..... 128 Sarkom 130 	<ul style="list-style-type: none"> 8.2.4. Acyklické krvácení (metrorrhagia) ..... 140 Diagnóza ..... 141 Terapie ..... 141 8.2.5. Amenorea (amenorrhoea) ..... 141 ■ Třídění (klasifikace) amenorey ..... 141 ■ Primární amenorea ..... 142 Patogeneze primární amenorey podle příčiny ..... 142 ■ Sekundární amenorea ..... 145 Hypotalamo-hypofyzární příčiny ..... 145 Ovariální příčiny ..... 146 Uterinní příčina ..... 147 Extragenadální příčiny ..... 147 8.2.6. Dysmenorea (dysmenorrhoea) ..... 147 Třídění dysmenorey ..... 147 Příčiny ..... 147 Terapie ..... 147 8.2.7. Premenstruační syndrom 148
<ul style="list-style-type: none"> 6.7. Výskyt nádorů u žen podle lokalizace 130 	
<ul style="list-style-type: none"> 7. ENDOMETRIÓZA A ADENOMYÓZA (ENDOMETRIOSIS A ADENOMYOSIS) (J. Kobilková) ..... 131 7.1. Endometrióza ..... 131 Rozdělení endometriózy ..... 131 Patogeneze, klinický obraz a diagnostika ..... 131 Terapie ..... 133 Prevence ..... 133 7.2. Adenomyóza – endometrióza dělohy ..... 133 Klinický obraz ..... 134 Diagnóza ..... 134 Terapie 134 	
<ul style="list-style-type: none"> 8. FAKTORY, KTERÉ MAJÍ VLIV NA OTĚHOTNĚNÍ. PORUCHY ČINNOSTI OVARIA (J. Kobilková) ..... 135 8.1. Poruchy v nástupu a ukončení menstruační cykličnosti ..... 135 8.1.1. Menarche (menstruatio) praecox ..... 136 8.1.2. Předčasná puberta ..... 136 ■ Neúplná izosexuální puberta ..... 136 ■ Úplná izosexuální předčasná puberta ..... 136 ■ Pseudoizosexuální předčasná puberta ..... 136 ■ Léčení předčasně puberty ..... 137 8.1.3. Opožděná menarche (menstruatio tarda) ..... 137 8.1.4. Předčasná menopauza ..... 137 8.1.5. Pozdní menopauza ..... 137 8.2. Poruchy menstruačního cyklu v generačním období ..... 137 8.2.1. Poruchy při zachovalé cykličnosti (při zachovaném rytmu krvácení) ..... 138 ■ Anovulační cyklus ..... 138 ■ Intermenstruační krvácení (intermenstrualis) ..... 138 ■ Premenstruační krvácení ..... 139 ■ Postmenstruační krvácení ..... 139 8.2.2. Poruchy frekvence menstruačního krvácení ..... 139 ■ Oligomenorea (oligomenorrhoea) ..... 139 ■ Polymenorea (polymenorrhoea) ..... 139 8.2.3. Poruchy intenzity menstruačního krvácení ..... 140 ■ Hypomenorea (hypomenorrhoea) 140 	
	<ul style="list-style-type: none"> 9. STERILITA A INFERTILITA (J. Kobilková, J. Mašata) ..... 149 9.1. Sterilita manželského a partnerského páru ..... 149 9.2. Neplodnost muže ..... 150 Příčiny mužské neplodnosti – genetické ..... 150 Diagnóza mužské sterility ..... 151 Terapie ..... 151 ■ Metody asistované reprodukce ..... 151 9.3. Ženská neplodnost ..... 153 9.3.1. Ovariální příčiny neplodnosti a jejich léčení ..... 153 Antiestrogeny ..... 153 Gonadotropiny ..... 154 Agonisté dopaminu ..... 154 Komplikace léčby sterility ..... 154 9.3.2. Vejcovodové (tubární) příčiny ..... 154 Diagnóza ..... 154 Terapie ..... 156 9.3.3. Uterinní faktory ženské sterility ..... 156 9.3.4. Cervix jako příčina neplodnosti ..... 156 9.3.5. Vaginální faktory sterility ..... 157 9.4. Vyšetřovací postupy u sterility ..... 157 9.5. Infertilita ..... 157 ■ Příčiny infertility ..... 157 Příčiny infertility v mateřském organismu ..... 157 Zevní prostředí a infertility ..... 158 Ovofetální příčiny infertility ..... 158 ■ Terapie infertility 158
	<ul style="list-style-type: none"> 10. SEXUÁLNÍ A REPRODUKČNÍ ZDRAVÍ. SEXUÁLNÍ DYSFUNKCE (J. Kobilková) ..... 159 10.1. Základy lidské sexuality ..... 159 10.1.1. Sexuální identifikace (příslušnost) ..... 159 10.1.2. Sexuální orientace (zaměření) ..... 159 10.1.3. Sexuální emoce (citové vzrušení) ..... 160 Sexuální excitace (dráždivost) ..... 160 Orgasmus (vrcholné pohlavní vzrušení) ..... 160 Sexuální uspokojení ..... 160 Zamilovanost ..... 160 10.1.4. Sexuální chování člověka ..... 160 10.2. Sexuální dysfunkce ..... 160 10.2.1. Třídění sexuálních dysfunkcí 161

10.2.2. Sexuální dysfunkce u ženy	161	Intravenózní vylučovací urografie	176
Poruchy libida	161	Cystoureteroskopie	177
Poruchy excitace	161	Videocystourografie, videourodynamika	177
Poruchy orgasmu a uspokojení	161	Ultrazvukové vyšetření	177
Vaginismus	161	Ultrazvukové parametry dolního	
Dyspareunie a algopareunie	161	močového traktu	177
10.3. Reaktivita žen na sexuální aktivitu	162	11.3.6. Terapie urgentní inkontinence	178
10.4. Poruchy sexuálního chování	162	■ Ovlivnění chování močového měchýře	179
10.5. Sexuální delikvence	162	Medikamentózní terapie	179
10.6. Hygiena pohlavního soužití	163	Elektrická stimulace	180
		Chirurgická léčba	180
11. PATOLOGIE V GYNEKOLOGICKÉ		11.3.7. Terapie stresové inkontinence	180
UROLOGII (A. Martan)	164	Gymnastika svalů pánevního dna	180
11.1. Záněty močových cest	164	Elektrostimulace	180
■ Urethritis a cystitis	164	Farmakoterapie	180
Diagnóza	164	Operační léčba	180
Terapie	164		
Prevence	165	12. PÉČE O PACIENTKY PŘIPRAVOVANÉ	
11.2. Nádory uretry a močového měchýře	165	KE GYNEKOLOGICKÉ OPERACI	
11.2.1. Nepravé nádory	165	<i>(J. Kobilková, A. Martan) .....</i>	181
11.2.2. Pravé nádory	165	12.1. Příprava k operaci	181
11.3. Poruchy vyprazdňování močového		12.1.1. Somatická příprava	181
měchýře (mikční poruchy)	165	12.1.2. Psychická příprava	182
11.3.1. Retence moči	165	12.1.3. Příprava k operačnímu výkonu	182
11.3.2. Inkontinence moči	166	12.2. Pooperační ošetření	182
11.3.2.1. Příznaky dolního močového traktu		12.3. Přehled operačních výkonů	183
(lower urinary tract symptoms, LUTS)	166	12.3.1. Vaginální (poševní) operace	184
11.3.2.2. Projevy dysfunkce dolního močového		12.3.1.1. Operace na zevních rodidlech	184
traktu (lower urinary tract dysfunction,		12.3.1.2. Operace v pochvě	184
LUTD)	167	12.3.1.3. Operace na děložce poševní cestou	184
■ Měření frekvence, závažnosti a vlivu		12.3.2. Abdominální (břišní) operace – laparotomie	185
příznaků dolního močového traktu	167	12.3.2.1. Operace na děložce	185
11.3.2.3. Urodynamická pozorování	168	12.3.2.2. Operace na adnexech	186
■ Urodynamická technika	168	12.3.2.3. Operace v gynecologické urologii	186
■ Plnicí cystometrie	169	12.3.2.4. Sacrocolpopexis abdominalis	187
Vjemy z močového měchýře		12.3.2.5. Epicystostomia	187
vnímané v průběhu plnicí cystometrie ..	169	12.3.3. Ambulantní operační techniky	
Detruzorová funkce v průběhu		a «one day surgery»	187
plnicí cystometrie	169		
Compliance během plnicí cystometrie ..	170	13. PLÁNOVANÉ RODIČOVSTVÍ –	
Kapacita močového měchýře	170	ANTIKONCEPCE	
Uretrální funkce během plnicí		V RŮZNÝCH FÁZÍCH ŽIVOTA	
cystometrie	170	<i>(J. Kobilková, J. Mašata) .....</i>	189
Hodnocení uretrální funkce během		13.1. Lékařské metody kontracepce	189
plnicí cystometrie	170	13.1.1. Hormonální (steroidní) antikoncepce	189
Měření močového proudu		■ Mechanismus účinku	190
(uroflowmetrie)	171	Kontraindikace	190
11.3.3. Rozdělení inkontinence moči	171	13.1.2. Intrauterinní antikoncepce	191
■ Stresová inkontinence	171	■ Podmínky pro zavedení IUD	192
■ Urgentní inkontinence	171	Nežádoucí účinky intrauterinní	
■ Reflexní inkontinence	171	antikoncepce	192
■ Paradoxní (přebytková) inkontinence	172	13.1.3. Bariérová antikoncepce	192
11.3.4. Příčiny mikčních poruch	172	■ Vaginální pesary (diafragma, membrány)	192
■ Stresová inkontinence	172	■ Cervikální pesary	193
■ Urgentní inkontinence	172	13.1.4. Chirurgické metody kontracepce	193
■ Motorická urgentní inkontinence	172	13.2. Obecné antikoncepční prostředky –	
■ Senzorická urgentní inkontinence	173	metody volně dostupné	193
11.3.5. Diagnóza inkontinence	173	13.2.1. Chemická antikoncepce	193
■ Anamnéza	173	13.2.2. Přirozená kontracepce – fyziologická	
■ Fyzikální vyšetření a klinické testy	174	(natural family planning)	193
■ Urodynamické vyšetřovací metody		■ Metoda Oginova-Knausova	193
pro diagnózu inkontinence (cystometrie,		■ Coitus interruptus	194
profilometrie, uroflowmetrie)	175	■ Kondom a femidon	194
■ Zobrazovací metody v diferenciální		13.3. Spolehlivost kontracepce	194
diagnóze	175		

14.	REHABILITACE V GYNEKOLOGII A PORODNICTVÍ A PODPŮRNÉ TERAPEUTICKÉ METODY V GYNEKOLOGII (<i>J. Kobilková, J. Živný</i>)	195
14.1.	Léčebný tělocvik	195
14.2.	Fyzikální léčba	195
	■ Léčba teplem	196
	■ Léčba chladem	196
14.2.3.	Léčba světlem	196
	■ Elektroléčba	197
14.3.	Lázeňská léčba	197
15.	ZDRAVOTNÍ A SOCIÁLNÍ OTÁZKY OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ ŽENY. POSUZOVÁNÍ PRACOVNÍ SCHOPNOSTI ŽENY U GYNEKOLOGICKÝCH ONEMOCNĚNÍ (<i>J. Kobilková</i>)	198
15.1.	Poruchy funkce rodidel	198
15.2.	Záněty rodidel	198
15.2.1.	Záněty zevních rodidel	198
15.2.2.	Záněty vnitřních rodidel	198
15.3.	Pracovní neschopnost po chirurgické léčbě	199
15.3.1.	Břišní operace	199
15.3.2.	Poševní operace	199
15.4.	Pracovní zatížení žen se zhoubnými nádory rodidel	200
16.	GYNEKOLOGIE DĚTÍ A DOSPÍVAJÍCÍCH (<i>J. Kobilková</i>)	201
16.1.	Srůsty stydkých pysků (<i>synchieae vulvae infantum</i>)	201
16.2.	Cizí těleso v pochvě (<i>corpus alienum vaginae</i>)	202
16.3.	Antikoncepce v adolescenci	202
16.4.	Forenzní otázky v dětské gynekologii	202
16.5.	Úrazy rodidel v dětském věku	203
Porodnictví		
17.	HISTORIE PORODNICTVÍ VE SVĚTĚ (<i>J. Kobilková</i>)	207
	■ Historie porodnictví v našich zemích	209
18.	ZDRAVÍ PŘED POČETÍM (FYZIOLOGICKÉ TĚHOTENSTVÍ, DIAGNÓZA A PRŮBĚH) (<i>J. Kobilková</i>)	211
18.1.	Vývoj gamet – pohlavních buněk	211
	■ Spermiogeneze – vývoj spermií	211
	■ Oogeneze – vývoj vajíčka	212
18.2.	Oplození	212
18.2.1.	Implantace a nidace vajíčka	213
18.2.2.	Vývoj oplozeného vajíčka po nidaci	213
	■ Vývoj a diferenciacie trofoblastu	214
	■ Vývoj embryoblastu	214
	■ Vývoj plodových obalů a placenty	214
	■ Základ fetoplacentární jednotky	216
18.3.	Diagnóza těhotenství	216
	■ Objektívni příznaky těhotenství	216
	■ Laboratorní diagnostika těhotenství	217
18.4.	Růst plodu v těhotenství	217
	■ Známky donošeného a zralého plodu	217
18.5.	Plodové vejce	218
	■ Plodové obaly	218
	■ Plodová voda (<i>liquor amnialis</i>)	218
	■ Pupečník (<i>funiculus umbilicalis</i>)	220
	■ Placenta (plodový koláč) a výživa plodu	221
	■ Hormony placenty	221
	■ Imunologie placenty	222
18.6.	Těhotenské změny v organismu ženy	222
18.6.1.	Změny na rodidech	222
18.6.2.	Změny na uroperioctickém systému	223
18.6.3.	Vliv těhotenství na ostatní orgány	224
	■ Kardiovaskulární systém	224
	■ Krev	224
	■ Plíce	225
	■ Trávicí ústrojí	225
	■ Játra	225
	■ Kůže	225
	■ Psychické změny	226
	■ Pohybové ústrojí	226
19.	TEORETICKÝ RÁMEC PRO PORODNÍ ASISTENCE (PORODNÍ CESTY) (<i>J. Kobilková</i>)	227
19.1.	Tvrdé porodní cesty	227
19.1.1.	Anatomie ženské páneve	227
19.1.2.	Měření páneve	228
19.1.3.	Patologické páneve	230
19.2.	Měkké porodní cesty	230
19.3.	Uložení plodu v děloze	230
	■ Poloha plodu (<i>situs foetus</i>)	230
	■ Postavení plodu (<i>positio foetus</i>)	230
	■ Držení plodu (<i>habitus foetus</i>)	231
	■ Naléhání plodu (<i>presentatio foetus</i>)	231
20.	PROGRAM A POSKYTOVÁNÍ PĚČE O TĚHOTNÉ PŘED PORODEM (<i>J. Kobilková</i>)	232
20.1.	Prenatální vyšetření těhotné ženy. Péče o ženu s fyziologickým těhotenstvím	232
	■ Vyšetření obecná (somatická)	232
	■ Vyšetření gynekologické	232
	■ Vyšetření zaměřené na stav matky a plodu	232
20.1.1.	Zevní porodnické vyšetření těhotné	235
	■ Postup vyšetření	235
20.1.2.	Vnitřní vyšetření těhotné ženy	237
20.1.3.	Délka těhotenství a výpočet termínu porodu	238
20.2.	Metody určující zralost plodu	238
	■ Harmonogram prenatálního screeningu	239
	■ Ultrazvukový screening – harmonogram vyšetření	239
	■ Biochemický screening	239
	■ Amniocentéza	239
20.3.	Životospráva a hygiena těhotné ženy	240
20.4.	Základy statistiky v prenatální a perinatální péči	241
	■ Perinatální úmrtnost	241
	■ Mateřská úmrtnost	241
21.	FYZIOLOGICKÝ POROD A PORODNÍ ASISTENCE (<i>J. Mašata, J. Kobilková</i>)	243
21.1.	Mechanismus porodu plodu v poloze podélné záhlavím (flexní)	244
21.1.1.	Hlava donošeného plodu	244

21.1.2. První porodní doba – doba otevírací	246	26. VÍCEČETNÉ TĚHOTENSTVÍ	
21.1.3. Druhá porodní doba – doba vypuzovací	248	(<i>J. Kobilková</i>)	274
21.1.4. Třetí porodní doba – doba k lůžku		■ Dvojčata (gemini)	274
(ad secundinas)	248	■ Jednovaječná dvojčata	
■ Vedení třetí porodní doby	249	(gemini monochoriat)	274
■ Způsoby odlučování a porodu lůžka		■ Dvojvaječná dvojčata	
.....	249	(gemini biannioti bichoriat)	274
21.2. Lékařské vedení porodu plodu		■ Průběh porodu u ženy	
v poloze podélné záhlavím	250	s vícečetným těhotenstvím	277
■ Délka porodu	252	■ Péče o těhotnou s vícečetným	
■ Monitorování porodu	252	těhotenstvím	277
21.3. První pomoc při překrotném porodu		27. RIZIKOVÉ FAKTORY	
(partus praecipitatus)	253	A PATOLOGICKÉ TĚHOTENSTVÍ	
21.4. Porod plodu v poloze koncem pánevním ...	254	(<i>J. Kobilková</i>)	278
■ Mechanismus porodu plodu		■ Nadměrný vývoj plodu	278
koncem pánevním	255	■ Plod v děloze s vývojovou vadou	279
■ Vedení porodu plodu koncem		27.3. Choroby matky v těhotenství	279
pánevním – humanizace porodnictví	256	27.3.1. Těhotenská gestóza (preeclampsia)	279
21.5. Tlumení porodních bolestí	257	■ Třídění gestóz	280
■ Místní (regionální) zneclitlivění		■ Klinický obraz gestózy	281
(anestezie)	257	■ Eklampsie – eklamptický záchvat	
■ Systémová (celková) analgezie	258	(božec)	281
21.6. Ošetření novorozence		■ Schéma léčby EPH gestózy	
a péče v týmovém kontextu	258	a preeklampsie	282
■ Adaptace novorozenceho dítěte		27.3.2. HELLP syndrom	282
na prostředí mimo dělohu	259	27.3.3. Diabetes mellitus a těhotenství	283
■ Systém »rooming in«	259	■ Komplikace u matek a u plodů,	
22. HODNOCENÍ STAVU ŽENY		■ které souvisejí s cukrovkou	283
V ŠESTINEDELI		■ Diagnóza	284
(<i>J. Kobilková</i>)	261	■ Péče o diabetičku v těhotenství	284
■ Invulce dělohy	261	■ Terapie	284
■ Očistky (lochia)	262	■ Určení termínu porodu	285
■ Poporodní změny na dalších orgánech	264	28. NEOČEKÁVANÉ UDÁLOSTI	
■ Lékařská péče o šestinedělku, hygiena		v TĚHOTENSTVÍ A ZA PORODU –	
v šestinedělí a úloha porodní asistentky ...	264	ÚKOLY PRO PORODNÍ ASISTENCI	
■ Laktace a kojení	265	(<i>J. Kobilková</i>)	286
23. KOMPLIKACE PŘI PORODU.		28.1. Patologie placenty	286
DIAGNÓZA A ASISTENCE		■ Nepravidelnosti tvaru a velikosti	
(PORUCHY PORODNÍHO		placenty	286
MECHANISMU PŘI POLOZE		■ Poruchy cirkulace v placentě	286
PODÉLNÉ ZÁHLAVÍM) (<i>J. Kobilková</i>) ...	266	■ Poruchy inzerce placenty	286
■ Abnormální rotace	266	28.2. Patologie plodových blan	287
■ Hluboký příčný stav	267	■ Nedokonalý vývoj a srůsty amnia	287
■ Dystokie ramének	267	■ Poranění amnia a choria	287
■ Vysoký přímý stav		■ Zánět plodových blan	
(positio alta occipitalis)	267	(chorioamnionitis)	287
■ Asynklitismus	268	■ Anomální cévy v plodových blanách	288
Přední asynklitismus		28.3. Nepravidelnosti a patologie pupečnicku	288
(obliquitas Naegeli)	268	■ Úchytky v dělce pupečnicku	288
Zadní asynklitismus		■ Uzly a torze pupečnicku	288
(obliquitas Litzmanni)	268	■ Nepravidelný úpon pupečnicku	288
■ Kefalopelvický nepoměr	269	28.4. Patologie plodové vody	288
24. DEFLEXNÍ POLOHY		29. PORUCHY VYPUZOVACÍCH SIL	
(PORUŠENÉ DRŽENÍ HLAVIČKY		A JEJICH HODNOCENÍ	
PLODU) (<i>A. Martan, J. Kobilková</i>)	270	(<i>A. Martan, J. Kobilková</i>)	290
■ Poloha předhlavím	271	■ Slabá děložní činnost	290
■ Poloha čelní	271	■ Nadměrná děložní činnost	291
■ Poloha obličejová	271	■ Nepravidelná děložní činnost (dystokia) ..	292
■ Mechanismus porodu deflexních poloh ...	271	■ Kontrakce a retrakce	292
25. POLOHY PŘÍČNÉ A ŠIKMÉ			
(<i>J. Kobilková</i>)	272		
■ Poloha šikmá	272		
■ Polohy příčné	272		

30.	PATOLOGIE V DÉLCE TRVÁNÍ TĚHOTENSTVÍ, ÚLOHA ZDRAVOTNÍHO PERSONÁLU, PORODNÍCH ASISTENTEK <i>A SESTER (J. Kobilková)</i>	293
30.1.	Potrat (abortus)	293
30.1.1.	Samovolný potrat (abortus spontaneus).....	293
30.1.2.	Průběh spontánního potratu a jeho léčba.....	294
	■ Nekomplikovaný potrat.....	294
	■ Komplikovaný potrat.....	294
	Terapie potratu.....	295
30.1.3.	Umělý potrat (abortus artificialis).....	295
30.2.	Předčasný porod (partus praematurus)	295
	Příznaky předčasněho porodu.....	296
	Diagnóza.....	296
	Terapie.....	296
	Porod nezralého plodu.....	297
30.3.	Předčasný odtok plodové vody	297
	■ Ošetření a léčba.....	298
30.4.	Opožděný porod (partus serotinus)	298
30.5.	Mimoděložní (ektopické) těhotenství (graviditas extrauterina)	299
	■ Vejcovodové těhotenství (graviditas tubaria).....	299
	■ Vaječnickové těhotenství (graviditas ovarica).....	300
	■ Břišní těhotenství (graviditas abdominalis).....	300
	■ Klinický obraz, diagnostika a léčba mimoděložního těhotenství.....	301
31.	NOVOROZENEK VYŽADUJÍCÍ ZVLÁŠTNÍ PÉČI (PATOLOGICKÉ STAVY PLODU, POŠKOZENÍ PLODU) <i>(J. Kobilková)</i>	302
31.1.	Hypoxie a asfyxie plodu	302
31.2.	Porodní trauma plodu	304
31.3.	Intrauterinní infekce plodu	304
31.4.	Vrozené vývojové vady a zrudné plody	305
	Klinický obraz.....	305
31.5.	Poruchy růstu plodu – intrauterinní retardace (intrauterine growth retardation)	306
	Příčiny intrauterinní retardace.....	307
	Klinický obraz.....	307
	Diagnóza.....	307
	Terapie.....	307
31.6.	Intrauterinní smrt plodu	309
31.7.	Plod při Rh izoimunizaci	310
	■ Riziko izoimunizace v těhotenství a jeho hodnocení.....	310
	■ Diagnóza poškození plodu při Rh izoimunizaci.....	311
	■ Léčení Rh senzibilizovaného plodu – intrauterinního pacienta.....	312
	■ Prevence Rh izoimunizace.....	312
32.	PATOLOGICKÉ KRVÁCENÍ, KOMPLIKACE V TĚHOTENSTVÍ, ZA PORODU A V ŠESTINEDĚLÍ <i>(J. Kobilková, J. Živný)</i>	313
32.1.	Předčasné odlučování lůžka (abruptio placentae)	313
32.2.	Vcestné lůžko (placenta praevia)	314
32.3.	Poruchy v odlučování placenty	314
32.4.	Porucha krevní srážlivosti – koagulopatie	315
32.5.	Porucha retrakce děložního svalu (atonie)	316
32.6.	Jiné příčiny krvácení v těhotenství, za porodu a v šestinedělí	317
33.	PORODNÍ PORANĚNÍ RODIDEL, RIZIKOVÉ FAKTORY A POSKYTOVÁNÍ PÉČE <i>(J. Kobilková)</i>	318
33.1.	»Fyziologické« poranění rodidel	318
33.2.	»Patologické« poranění rodidel při porodu	318
33.2.1.	Poranění zevních rodidel (hráze a pochvy) ...	318
	■ Netypické trhliny hráze.....	319
	■ Poranění pochvy.....	319
33.2.2.	Poranění dělohy.....	319
	■ Depressio a inversio uteri.....	319
	■ Poranění děložního hrdla (ruptura cervicis uteri).....	320
	■ Poranění děložního těla (ruptura uteri)....	320
33.2.3.	Poranění tkání v okolí dělohy a pochvy.....	320
33.2.4.	Poranění pánevních kostí.....	321
34.	ZÁNĚTLIVÉ KOMPLIKACE V ŠESTINEDĚLÍ – PUERPERÁLNÍ INFEKCE <i>(J. Kobilková)</i>	322
34.1.	Zdroje puerperálních zánětů	322
34.2.	Třídění zánětů v šestinedělí	323
34.3.	Ložiskové infekce	323
	■ Ložiskové infekce hráze a pochvy (vulvy, vagíny).....	323
	■ Infekce dělohy (metritis puerperalis).....	323
	Endometritis – zánět děložní výstelky (endometria).....	323
	Myometritis – zánět děložní svaloviny....	323
	■ Zánět vaziva děložního okolí (parametritis puerperalis).....	324
	■ Adnexitis puerperalis.....	324
	■ Peritonitida.....	324
	■ Záněty žil.....	325
34.4.	Celková infekce – septický šok (sepsis puerperalis)	325
	Příčina.....	325
	Klinický obraz septického šoku.....	326
	Terapie.....	326
34.5.	Zánět prsu (mastitis puerperalis)	326
35.	KRITICKÉ SITUACE V TĚHOTENSTVÍ, ZA PORODU A V ŠESTINEDĚLÍ <i>(J. Kobilková)</i>	327
	■ Embolie – vmetek.....	327
	■ Šok v porodnictví.....	327
	■ Selhání kardiovaskulárního systému.....	328
	■ Krvácení do mozku.....	328
36.	NEODKLADNÉ (AKUTNÍ) A VOLITELNÉ OPERACE V SOUVISLOSTI S TĚHOTENSTVÍM, PORODEM A ŠESTINEDĚLÍM. STANOVENÍ PRIORITY <i>(J. Kobilková)</i>	329
36.1.	Operace ukončující těhotenství	329
36.1.1.	Přerušení těhotenství (interrupce).....	329

■ Přerušení těhotenství do konce 12. týdne	329	■ Mola hydatidosa – zánětlivá hroznová	336
■ Přerušení těhotenství po 12. týdnu	330	■ Choriocarcinoma – chorioepiteliom	337
■ Konzervativní ukončení těhotenství	330		
36.1.2. Operační ukončení těhotenství	330	38. BOJ PROTI NÁVYKOVÝM LÁTKÁM. VYTVÁŘENÍ ZDRAVÝCH NÁVYKŮ	
36.1.3. Operace v souvislosti se spontánním (samovolným) potratem	330	A POTŘEB (J. Kobilková)	338
■ Operace pro zachování těhotenství	330	■ Kouření – tabakismus	338
36.2. Operace ukončující porod	331	■ Alkohol	339
36.2.1. Přípravné operace	331	■ Marihuana	339
36.2.2. Obrat a extrakce plodu	331	■ Kokain	339
■ Obrat plodu (versio)	331	■ Narkotika	339
■ Extrakce plodu v poloze pánevním koncem	331	■ Halucinogeny	340
36.2.3. Porodnické kleště (forceps)	332	■ Léky působící poškození plodu – teratogeny	340
36.2.4. Vakuumextrakce	333	Zásady aplikace léčiv těhotným	341
36.2.5. Zmenšovací operace (embryotomie)	333		
36.2.6. Císařský řez břišní cestou (sectio caesarea abdominalis)	333	39. ZDRAVOTNÍ A SOCIÁLNÍ PÉČE O ŽENY V SOUVISLOSTI S TĚHOTENSTVÍM, PORODEM A ŠESTINEDĚLÍM	
36.3. Operace ve třetí době porodní	335	(J. Kobilková)	342
■ Manuální vybavení placenty (lysis manualis placentae)	335	■ Posouzení pracovní zátěže po potratu	342
■ Digitální revize děložní dutiny (revisi cavi uteri digitalis)	335	■ Nebezpečí krvácení v těhotenství	342
		■ Těhotenské gestózy a pracovní schopnost	342
37. ZHOUBNÉ NOVOTVARY SPOJENÉ S TĚHOTENSTVÍM (TROFOBLASTICKÁ NEMOC – TN)		■ Specifická rizika v těhotenství a pracovní neschopnost	343
(J. Kobilková)	336	■ Komplikace v šestinedělí a pracovní neschopnost	343
■ Perzistující trofoblastická invaze	336	■ Sociální zajištění těhotných a rodiček	343

